

Daniel Liljekvist
Utvecklingsledare
08-124 57 236.
Daniel.Liljekvist@ekero.se

Granskning av 2016 års planerade kompetensutveckling inom äldreomsorgen

Dnr SN15/79-739

Inledning

Personalens utbildning och tillgången till en ändamålsmässig kompetensutveckling är nyckelfrågor för att personalen ska kunna få samt upprätthålla rätt kompetens och för verksamheterna att leverera kvalitet till medborgarna.

Socialnämnden ställer i förfrågningsunderlag och avtal krav på att utförare ska ha en kompetensutvecklingsplan för verksamheten och för medarbetare. I planen för verksamheten ska utföraren ta ett samlat grepp över sin verksamhetes behov av utbildning- samt kompetensutveckling samt redogöra för vilka insatser som planeras och när de avser genomföras.

I enlighet med Socialnämndens uppföljning av utförarnas kompetens- och personalförsörjning har Socialkontoret genomfört en granskning av samtliga hemtjänstutförare och särskilda boendens planerade kompetensutveckling för 2016. Syftet med detta för att följa upp hur utförarna omhändertar prioriterade kompetensfrågor inom äldreomsorgen, fördjupa sig i den praktiska hanteringen av de kompetensfrågor som utförarna står inför samt ge kunskap inför eventuella framtida riktade prioriteringar.

Genomförande

Samtliga verksamhetsövergripande kompetensutvecklingsplaner för 2016 för utförare verksamma inom särskilt boende och hemtjänst har begärts in och granskats. Berörda utförare är:

Särskilt boende	Hemtjänst
Ekgården (Produktion Omsorg)	AdeoCare
Färingsöhemmet (Produktion Omsorg)	Ekerö hemtjänst (Produktion Omsorg)
Kullen (Vardaga)	Mälarö omsorg
	Mälaröarnas hemtjänst
	Proffssystem

I granskningen har de planerade kompetensutvecklingsinsatserna strukturerats i en matris utefter vilken sorts kompetensutveckling det är samt vilken kategori det tillhör. Matrisen ska underlätta att analysera vilka likheter det finns bland utförarna, men även synliggöra särskilda prioriteringar som utförarna gör.

Matrisen i sin helhet med resultaten för respektive utförare samt tillhörande definitioner av respektive kategori återfinns i bilagan.

Resultat

Granskningen visar att utförarna planerar för olika typer av kompetensutveckling inom 6 olika kategorier och 22 olika områden under 2016. Omkring hälften av den planerade kompetensutvecklingen kan definieras att tillhöra grundläggande kompetens inom vård och omsorg, samt inom specifik kompetens för äldreomsorgen. Exempel på grundläggande kompetens är undersköterskeutbildning och validering av befintliga kunskaper för medarbetare. Exempel på specifik kompetens för äldreomsorgen är riktade utbildningar inom demens, webbutbildningen Demens ABC, palliativ vård för äldre samt kost, nutrition och måltider för äldre. Flera utförare kommer även genomföra kompetensutveckling inom praktiska arbetsrelaterade områden, exempelvis brandskydd och lyftteknik.

Fördelningen mellan utförare ser olika ut. I 14 av de 22 områdena är det minst 2 utförare som avser att genomföra kompetensutveckling. I 9 av områdena är det minst 3 utförare som planerar kompetensutveckling.

Majoriteten av den planerade kompetensutvecklingen avser kompetenshöjande utbildningar kring olika teman, exempelvis kost eller demens. 3 utförare har personal som går utbildning för att bli undersköterska och 1 utförare planerar för validering av befintlig personal.

Diskussion

I kartläggningen av personal- och kompetensförsörjning som genomfördes våren 2015 pekades kompetensutveckling gällande antal medarbetare med adekvat utbildning ut som prioriterat område. Flera utförare angav då att möjligheterna för personal att studera till undersköterska var begränsade, dels beroende på ekonomiska möjligheter och dels beroende på tillgången till utbildning. Detta verkar även återspeglas i denna granskning av den planerade kompetensutvecklingen för 2016, då planerad kompetensutveckling för undersköterskeutbildning samt validering kommer ske hos tre utförare och vänder sig till ett mindre antal medarbetare hos de aktuella utförarna.

Denna granskning tyder dock på att två av de tre utförare som planerar för undersköterskeutbildning samt validering under 2016 utgörs till viss del av de utförare som hade lägre andel av personal med adekvat utbildning i kartläggningen.

Det kan ses som en medveten strategi för ökad kompetens hos de två utförarna för att på så sätt säkerställa kvaliteten i uppdraget.

I den tidigare kartläggningen identifierades även att utförarna såg särskild kompetensutveckling inom äldreomsorgsrelaterade områden som prioriterade, bland annat gällande demenssjukdomar och palliativ vård. De särskilda boendena planerar för mer kompetensutveckling inom den specifika äldreomsorgskompetensen än hemtjänst, vilket sannolikt härrör till att personalen i särskilda boenden generellt har ett mera omfattande vård- och omsorgsansvar än hemtjänsten. Bland hemtjänstutförarna är webbutbildningen Demens ABC samt utbildning i hygienrutinet vanligast förekommande.

Bedömning

Kompetensutveckling är en fortsatt aktuell fråga bland utförarna inom äldreomsorgen. Frågan rör hur väl utförarna har beredskap att omhänderta den kvalitet som efterfrågas av Socialnämnden i hemtjänst och särskilt boende för äldre.

Utifrån de behov av specifik kompetensutveckling inom särskilda områden som identifierats vid den tidigare kartläggningen bedömer socialkontoret att utförarna inom äldreomsorgen har en god planering för att kunna omhänderta prioriterade områden och på så sätt säkerställa uppdragets kvalitet.

Gällande kompetensutveckling med möjlighet till utbildning/validering till grundläggande vård- och omsorgskompetens (t ex undersköterska) bedömer socialkontoret att frågan har hamnat i blickfånget genom uppföljningarna i ämnet. Konstateras kan att vissa utförare har höjt sina ambitioner och arbetar aktivt för att säkerställa sitt åtagande. Utifrån denna granskning kan det dock konstateras att alla utförare inte aktivt planerar sin kompetensutveckling kring frågan, utan att en varians finns. Sannolikt beror det på olika förutsättningar bland utförare och olika prioriteringar.

Personalens kompetens är en nyckelfaktor för leveransen av den kvalitet som Ekerö kommuns medborgare efterfrågar och Socialnämnden ställer krav på utförarna att leverera den kompetensen. Socialkontoret bedömer att det inte är aktuellt att aktualisera ytterligare insatser i dagsläget, men att frågan fortsatt bör uppmärksammas i kommande uppföljningar av hemtjänsten och särskilda boenden.